

prilagoditve): Jerman Zorislava, Mazi Pavla, Antloga Antonija, Demšar Rafaela, Drobnič Marija, Ehrlich Elizabeta, Gerželj Milan, Gosar Marija, Jančar Marija, Kaffou Marija, Kavčič K. Ivana, Primožič Lidija, Babič Marija, Erjavce Franciška, Gomiršek Gruden, Gregorčič Doroteja, Grobler Alfred, Grubec Ivana, Holobar Justina, Kalan Metod, Kavčič I. Ivana, Klammer Matilda, Kmet Kristina, Kolbol Valerija, Kosjek Verena, Motch Jožefa.

Učiteljski pravnik

—Š Vprašanje: M. M. iz K. G. Iz jedne škole, gde je samo jedan učitelj, taj isti je premešten i dužnosti je razrešen 3. septembra 1939. god. 1. Da li je taj učitelj trebao da razreši dužnosti i školskog služitelja ili ne? — pošto u to vreme nije bio naimenovan u tu školu neki drugi (novi) učitelj. 2. Da li je po

zakonu dozvoljeno da taj služitelj prima svoju platu iako škola ne radi jer nema novoga učitelja? 3. Ima li zakonskog osnova da se taj školski služitelj skine sa plate (pošto još nije postavljen novi učitelj) i ko treba to da učini.

Odgovor! Ako je bil učitelj razrešen službene dužnosti s 3. sept. 1939., mu je s tem dnom prestala služba v istem kraju in ni bil niti upravičen, niti dolžan razrešiti šolskega sluge, ki je postavljen za vzdrževanje reda in snage v šolskem posloju.

—Š Vprašanje: Učiteljica poročena z ne- učiteljem živi v ločenem gospodinjstvu z mo- žem, ker je otrok v drugem kraju. Učiteljica ima pri sebi otroka in služkinjo. Ali ima pra- vico, da zasede prazno naturalno stanovanje?

Odgovor: Po znani razsodbi drž. sveta ima pravico.

—Š Vprašanje. F. D. Z.: Na anonimno poslana vprašanja ne odgovarjamo.

Mladinska matica

—mm Januarska številka »Našega roda« izide zaradi božičnih počitnic šele 10. jan- uarja.

—mm Ponatis 4. številke »Našega roda« se bo zaradi prezaposlenosti tiskarne mogel izvršiti šele prihodnji teden. Prosimo zato vse naknadne naročnike, da vzamejo to zamudo blagohotno v znanje.

—mm V božični številki »Mladega Koro- tana« je izšel kot ponatis iz »Našega roda« Ribičičev Miklavžev sestavek »Kako je Mihec med letom živel«, z znanimi Podrekarjevimi ilustracijami, in pripovedka »Repa« iz Cici- banove knjižnice. Iz »Miha in Jakca« pa sta ponatisnjeni dve poglavji, »Lastovke odlete na jug« in »Sv. Miklavž«.

—mm »Večernik« z dne 16. dec. piše v oceni mladinske knjige »Tineka in Tončka«, ki je izšla v priredbi Mirka Kunčiča v založbi Jugoslovanske knjigarne, med drugim: Sloven- sko mladinsko slovstvo je doseglo po osvo- bojenju velik napredek, tako glede vsebine, kakor glede knjižne opreme. Pred osvoboje- njem skoraj nismo imeli domačih slikanic in večjih ilustriranih izdaj, in starši so se galsi često po tujih, predvsem nemških, kadar so hoteli razveseliti otroke za Miklavža, Božič ali drugo podobno priložnost. Največ zaslug za ta razvoj si je pridobila Mladinska matica,

a tudi Jugoslovanska knjigarne v Ljubljani je izdala že lepo število, zlasti grafično prvovrst- nih izdaj.

—mm Se nekoliko primerjave za lanske in letošnje naročnike »Našega roda«

Sola	naročnikov lani	letos
Gor. Radgona	112	84
Zgor. Pirnice	24	31
Gor. Logatec	30	18
Goz p. Kamniku	21	23
Gradišče, p. Selnica	3	13
Grahovo	66	51
Knežja vas	6	24
Kolovrat	23	25
Komenda	87	97
Konjice, deška	48	53
Koroška Bela	217	186
Kostanjevica	31	36
Kranj, deška	46	59
Kranj, dekliska	102	102
Krčevina	99	72
Krško	57	42
Mačkovec	9	16
Majšperk	21	47
Marenberg	52	53
Moste	153	175
Mošnje	37	12

Stanovska organizacija JUU

Iz društev

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LASKO. Tovarišice, tovariši! V smislu prve točke de- lovnege programa za novo poslovno dobo je odbor razposlal na vse šole našega sreza an- ketne pole. Anketna pola, ki obsega 11 vpra- šanj, naj bi pokazala vaše želje in pritožbe v odkriti, objektivni luči. Vedite, da nam je mnogo na tem, da izvemo za vaše želje, ker le na ta način bo mogoče odpraviti nepotrebn- na trenja. Do konca leta 1939. sprejemamo kakor koli dostavljene pole na naslov: Sresko učit. društvo Laško, pošta Trbovlje II. — Na prihodnjem zborovanju bo sledilo nadvse za- nimivo poročilo o Vaših željah, predlogih, prito- žbah in o načinu sodelovanja, zato vas še enkrat prosimo, poročajte nam. — Tovarišice! Zenski odsek obstoja in pričakuje vaše pomo- či v smislu sklepov zadnjega zborovanja v Laškem. Organizirajte delo po šolah in spo- čite o izglehah akcije na tovarišico Česen Slavko, učiteljico v Zid. mostu. Odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V LI- TIJI je imelo občni zbor v soboto, 9. decem- bra 1939., v Grill-roomu »Slona« v Ljubljani. Navzočih 59 članov in zastopnik policijske uprave.

Predsednik tov. Jože Župančič je izrekel vsem dobrodošlico in sporočil, da je bila vlo- žena ob 9.30 edina kandidatna lista s pred- lagateljem tov. Kavčičem Jankom iz Izlake. V društvu so se na novo javili: tov. Strehovec Ivan (Sv. gora), tov. Koželj Vida (Krka), tov. Podboj Stanislava (St. Vid), tov. Madon Olga (Jevnica).

Nato smo počastili spomin t. Fortunata Lužarja, ki je svoj čas služboval v Izlakai, in spomin t. očeta tov. Tauferja Vena z Dol. — Tov. Jerebu, ki je odšel s Prežganja v Senovo želimo vso srečo!

V razpravi sta bila dopisa o izseljencih in o ustanavljanju kmetijsko-nadaljevalnih in gospodinjso nadaljevalnih šol. Prav tako smo obravnavali dopis g. ministra prosvete z dne 1. novembra t. l. Tov. Arnošt Adamič je prikazal nesorazmerno in nepotrebno dviga- nje cen. Sprejeta je bila resolucija, ki jo bo- mo dostavili vsem pristojnim činiteljem in prosili za zvišanje plač.

O banovinski in državni skupščini je po- ročal delegat tov. Kopriva Janez. Sledila je debata. Tov. Acceto je iznesel zahtevo, naj bi se objavila v svrhu javne kontrole uradna rangna lista.

Sledila so poročila o dosedanjem dru- štvnem delu. Poročali so predsednik tov. Žu- pančič, tajnik g. tov. Trošt in blagajnik tov. Kopriva.

O delu nadzornega odbora je poročal tov. Kolenc Lojze in predlagal razrešnico. Bila je soglasno sprejeta. Predlagatelj liste tov. Kav- čič je prečital vloženo listo, z nosilec tov. Župančičem, ki je bila soglasno izvoljena. — Proti ni glasoval nihče. Pri sestavi kandidat- ne liste so vplivno sodelovale naše agilne članice.

Po zahvali za izvolitev je tov. Župančič v imenu novega odbora podal smernice za nadaljnje delo. Novi nadzornik tov. Rosto-

har je nato pozdravil zborovalce in dal več navodil za uspešnejše delo. Grajal je tudi od- sotnost mnogih članov (navzočih 69, članov 104). Po zaključku zborovanja je imel tov. nadzornik konferenco z navzočimi šolskimi upravitelji. Zbor je vzel na znanje navodila tov. nadz. Rostoharja o razrednem delu pri inspekciji v prvem, in pri nadzorovanju v drugem polletju. Za vsa slična navodila smo zelo hvaležni, kakor se je zahvalil tov. nad- zorniku društveni predsednik.

Tov. Kolenc je priporočal knjige Učiteljske tiskarne za šolske knjižnice.

Nato smo razpravljali še o drugih sta- novskih, prosvetnih in šolskih vprašanjih, na- kar je bilo lepo zborovanje zaključeno.

Predsednik: Jože Župančič s. r.
Zapisnikar: Trošt Franjo s. r.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO KO- ČEVJE je zborovalo dne 9. dec. 1939. v Ko- čevju. Udeležba 41,8 %.

Tov. predsednik je otvoril zborovanje, pozdravil vse članstvo, zlasti tov. šol. nadz. A. Finka in predavatelja tov. F. Kimovca.

Tov. Kimovec iz Trbovelj je predaval o »pokretovem delu na preiskavi telesnega raz- voja slovenskega otroka«. Seznanil nas je z delom učiteljskega pokreta in nam dal navo- dila kako naj bi se organiziralo pokretovo delo v našem srezu. Prilika in snov za akti- vizacijo članstva. V razgovoru o predavanju so iznesli tovariši težkoče, ki jih imajo na svojih službenih mestih pri izvenšolskem delu.

K situacijskemu poročilu tov. predsedni- ka: Učiteljstvo združeno z ostalimi drž. urad- niki in nameščenci dviga svoj glas po zviša- nju svojih prejemkov. V tej zahtevi in borbi se strinimo vsi v močno skupnost, da čim- prej dosežemo življenjske potrebe.

Nova upravna razdelitev države zahteva preureditev učiteljske organizacije. Tudi na- še društvo bo moralo razmišljati in sklepati v novi ureditvi stanovske organizacije.

Pri aktivizaciji članstva je nujno potreb- no, da se pritegnejo k sodelovanju učit. pri- pravniki. Članstvo je vabljeno, da sporoči društvu o čem je pripravljeno predavati na domačih zborovanjih. Poizkusimo pričeti, da prinesemo razgibanost v društveno življenje. Uvedena je vprašalna skrinjica, ki naj bi ne bila nikdar prazna.

Tov. Koutny, ki je po službeni potrebi premeščen v Zvirc, se je poslovil od stanov- skih tovarišev in v svojem govoru pokazal na one tajne sile, ki nemoteno rujejo v kočev- skem srezu in so ravno učiteljskemu stanu prizadejale največje gorje.

Odsek učiteljic je podal sledeče ugotov- itve in predloge: K uvodnim besedam tov. preds. o potrebi zvišanja naših plač pripo- minjamo v prilog poročenim ženam in mate- ram sledeče:

Ze 5. leto smo prikrajšane na svojih pra- vicah, mesto katerih smo morale žrtvovati lep del svojih dohodkov za zboljšanje finančnega stanja države. Ze 5. leto se borimo za po- pravo te krivice, pa še nismo dosegle tega, kar imajo naše neporočene tovarišice in kar nam brez dvoma pripada. Vsi vemo, da so postale sedanje razmere spričo naraščajoče draginje nevdružne. Po najbolj občuti učite-

ljica-mati in gospodinja, posebno še tista, ki živi na kmetih. Tu so cene še manj ure- jene kot v mestih, ker ni stroge kontrole. — Tako plačamo vsako reč 50 p do 1 din več, jasno, da se to pri večjem nakupu precej pozna. Poleg tega so živila slabše kakovosti, ali pa jih niti ni mogoče več dobiti. Zato ape- liramo na merodajne činitelje, da zdaj, ko je potreba dosegla vrhunec upošteva naše pri- zadevanje za vrnitev doklad in povišanje na- ših prejemkov, da bomo mogle svojemu stu- nu primerno živeti in vzdrževati svojo deco.

Interesi prosvete in naroda narekujejo potrebo, da se čimprej zasedejo izpraznjena službena mesta na Kočevskem.

G. min. prosvete je izjavil zastopnikom JUU, da prestanejo vse premetistve po služ- benih potrebah in da se bodo popravile krivič- ne premetistve iz prejšnjih let. Ugotavljamo, da v našem srezu še niso prestale premetistve po službeni potrebi, ker so se izvršile prav te dni in da ni bil še nihče v našem srezu dele- žen reparacije krivične premetistve.

Prihodnje zborovanje bo v februarju.

Trobiš, preds. Čok, tajnica.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUB- LJANA - MESTO je zborovalo v sredo, dne 13. t. m., dopoldne v telovadnici II. deške ljud- ske šole z običajnim dnevnim redom in s pre- davanjem o področjih učiteljskega dela, ki ga je podal tov. R. Koblica. Navzočih 105 članov.

Ob pol 9. uri je tov. Mlekuž otvoril zbor- ovanje, pozdravil nadzornika tov. Ločnikarja in vse novodošle člane, ki so bili zadnji čas premeščeni v Ljubljano. V prav iskrenih besedah se je spomnil tudi pok. ban. šol. nad- zornika Fortunata Lužarja in tov. Angele Go- lobove. Njun spomin so navzoči počastili s trikratnim »Slava«.

Sledilo je zelo zanimivo predavanje o raznih področjih učiteljskega dela v šoli in zunaj šole. Globoko je posegel predavatelj v študij in opazovanje otroka ter na konkretnih primerih prikazal način oblikovalnega procesa, ki naj obsega: 1. študij in opazovanje otroka. 2. študij in opazovanje otrokovega okolja. 3. Pouk in vzgojo otroka. 4. Pouk in vzgoja staršev, vplivanje na okolje. 5. Delo za otroka (socialna in drugačna pomoč). 6. Delo za okolje (izvenšolsko delo za odrasle). Ker bo predavatelj nadaljeval svojo razpravo na dveh prihodnjih zborovanjih, je bilo to iz- vajanje kot uvodno predavanje, za katero mu je članstvo izreklo posebno priznanje, pred- sednik pa v imenu vseh prav iskreno zahvalo.

Predavanju je sledilo situacijsko poročilo o poteku in uspehih predsedniškega zbora in o vseh važnejših tekočih zadevah, ki jih je omenil in pojasnil tov. predsednik na pod- lagi došlih okrožnic. Temu poročilu je sledil pregled novejših pedagoške literature, med ka- terim so bili sprejeti naslednji predlogi:

1. Pregled moderne pedagoške literature naj bo stalna točka dnevnega reda naših zborovanj.

2. Da bodo poročila pestrejša in zanimi- vejša, naj se določijo 4 stalni poročevalci in sicer za slovensko, srbohrvatsko, nemško in drugo inozemsko moderno pedagoško lite- raturo.

3. Stroške za izposojene ali nabavljene nove pedagoške knjige krije društvo.

Sledil je razgovor, med katerim so se za poročevalce prostovoljno javili: Čuček Julija, Lukič Kristina, Janežič Gabrijel in Zor Miro- slav.

Ker ni bilo drugih predlogov, zaključil predsednik zborovanje, želeč vsem vesele praznike in srečno novo leto.

Predsednik: Vekoslav Mlekuž. Tajnik: Josip Mihelič.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO SV. LE- NART V SLOV. GORICAH je zborovalo dne 9. decembra 1939. na šoli pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Navzočih je bilo 38 članov, t. j. 63 %.

Predsednik tov. Rogl je po pozdravu nav- zočih in novopristopivših članov obrazložil, kako je bil izvoljen za predsednika. Pozval je vse članstvo k aktivnemu sodelovanju.

Nato je v lepo zasnovanem govoru orisal splošni svetovni položaj in v njem položaj malega slovenskega naroda. Pri vsem pa je nenehoma kazal na naloge, ki čakajo sodob- nega slovenskega učitelja ter inteligenta sploh. Tudi nas je opozoril na 21-letnico naše dr- žave.

Pri obravnavi došlih dopisov je posebej opozoril na publikacije pedagoškega tiska. Vi- harno odobravanje je spremljalo čitanje spo- menice za zvišanje plač državnim nameščen- cem, kakor jo je sestavila sekcija.

Tov. Vipavec je pred svojim krasno izde- lanim reliefom Evrope, ki pokriva nad polo- vico prednje stene v šolski sobi, pojasnjeval potek svojega dela. S svojimi izvajanj, po- sebno pa še s krasnim izdelkom, je navdušil tovariše, ki so sklenili, da bodo skušali na svojih šolah pripraviti na isti način reliefe domačega kraja in pa objekte za ponazoritev zemljepisnih pojmov.

Predsednik tov. Rogl je seznanil navzoče s programom, kakršnega je predložila druga lista. O programu je še poročal, da je sklical pred zborovanjem sejo, na katero je povabil tudi zastopnike posameznih šol, da bi pro- gram izdelali tudi v podrobnostih. Seja se ni mogla vršiti, ker zaradi opravičene odsotno- sti nekaterih odbornikov odbor ni bil sklep- čen. Vršil se je le informativni sestanek, pri katerem pa so se vendar naziranja o progra- mu zedinila.

Otvoril je debato o programu, ki je bila mestoma zelo živahna. V debato so posegli tov. Rogl, Križnič, Savicki in Majhen. Pro- gram obsega sledeče točke:

I. Navajanje članstva k študiranju dana- njega položaja slovenskega ljudstva in nje- govih prosvetnih potreb.

II. Priključitev učiteljstva k borbi za splošno demokratizacijo javnega življenja.

Pomagaj svojemu otroku,
da ohrani kolikor mo-
goče dolgo prve zobe!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

III. Sprememba društvenih pravil v de- mokratičnem duhu.

IV. Stanovska enakost vsega članstva; upošteva naj se sposobnost in delavnost člo- veka.

V. Aktivizacija članstva splošno; posebej pa za stanovsko-politična vprašanja.

VI. Podpiranje stremeljenj moderne šole z ozirom na naš okoliš.

VII. Pospeševanje narodnoobrambnega dela.

VIII. Čuvanje društvene imovine tako, da se po možnosti opravlja vse delo (predavanja) z domačimi močmi; članarino znižati na mi- nimum.

Za prihodnje zborovanje je prevzel re- ferat tov. Majhen: »O zgodovini našega dru- štva«.

Pri slučajnostih se je oglasil k besedi tov. Košenina, ki je prečital odgovor na kritična izvajanja tov. Majhna pri prejšnjem zborovanju. Ker je moral tov. Majhen že pred to- točko iz tehtnih razlogov zapustiti zborova- nje, je njegov odgovor tov. Košenini izostal.

Predsednik tov. Rogl je predlagal, da se pridruži naše društvo resoluciji društva Ma- ribor desni breg, sprejeti na zborovanju dne 11. novembra 1939., h kateri dostavljamo: »Sekcijo naprošamo, da takoj pripravi osnu- tek bodočega učnega načrta za Slovenijo in ga pošlje društvom v pretres. Pripravi pa naj tudi predloge za zakon o ljudskih šolah, če bo sedanji zamenjan z novim ali pa vsaj bi- stveno izpremenjen«.

Predlog je bil sprejet.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo v za- četku februarja 1940.

Rogl Fran, preds. Jurjašević Rudolf, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUB- LJANA - OKOLICA, ZAH. DEL, je imelo svoje tretje zborovanje 9. decembra v dvo- rani Trgovskega doma v Ljubljani ob 9. uri.

Tov. predsednik je pozdravil navzoče članstvo in otvoril zborovanje. Poimensko je pozdravi tri nove tovarišice, ki so s tem dnom postale članice našega društva. Nato je pred- stavil g. Franceta Brenka, ki je namesto za- držanega dr. Vlada Schmidta predaval o po- klicnih svetovalnicah. Predavanje je obsegalo tri poglavja:

I. Zgodovinski uvod, zgodovina poklicnih svetovalnic in njih nujna potreba v današ- njih časih.

II. Znanstvene in idejne osnove poklicnih svetovalnic.

III. Poklicna svetovalnica v Ljubljani.

V Sloveniji obstoja poklicna svetovalnica zaenkrat samo v Ljubljani. Prostovoljno se je do sedaj k psihotehnični preizkušnji javilo ča. 2200 otrok. Na vrsto jih je prišlo za en- krat le 10 %, ker je poklicna svetovalnica pač še v začetkih in je njeno delo oteženo. — Kakšen namen in pomen ima poklicna sveto- valnica? To nam je predavatelj povedal, da je naloga, namen, pomen in cilj poklicnih sve- tovalnic: Pravi človek na pravo mesto. Kdor razume smisel tega stavka, bo razumel tudi potrebo poklicnih svetovalnic. — Predavanje je bilo jako izčrpno in stvarno. Par pojasnil sta želela tov. Tausar in tov. Gradišarjeva, katerima je bilo pojasnjeno, da testiranje v predšolski dobi nima na izbiro poklica še no- benega vpliva in da veljajo za ugotavljanje inteligentnosti za dečke in deklice ista vpra- šanja.

Nato se je prečital zapisnik zadnjega zborovanja in došle okrožnice, izmed katerih sta bili najvažnejši: a) »Spomenica« o zvišanju prejemkov. Prečitan je bil tudi referat seke. tajnika Draga Supančiča, v katerem opisuje naš težki gmotni položaj. b) Odbor učiteljic in učiteljic kmečkih in gospodinjstkih nado- ljevalnih šol propagira ustanavljanje kmečkih in gospodinjstkih nadaljevalnih šol in tečajev. Prečitala so se tudi navodila za ustanavljanje teh šol in tečajev, ki jih je izdala kraljevska banska uprava. Tov. Dora Zdešarjeva pri- pomni, da je ustanovitev v nekaterih krajih nemogoča, ker učiteljstvo nima predpisane strokovne izobrazbe. Kajti zadnji, uvodni te- čaj za učiteljice je bil pred 8 leti. Naj bi kr- banska uprava med počitnicami uvedla po- trebne gospodinjске tečaje za učiteljice.

Predsednik se je članstvu zahvalil za obisk, želeč vsem vesele božične praznike in mnogo sreče v novem letu ter zaključil zborovanje.

Prisotnih je bilo 79 članov, t. j. 80 %.

S. Vrhovec, preds. Župančičeva, taj.